

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л. Шаран

17 вересня 2019 р.

Програма науково-педагогічної практики

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій

Кафедра економіки та менеджменту

Мова навчання: українська

Дані про практику

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг практики (кредити ЄКТС)	Особливість проведення практики	Вид контролю
Очна	2	3	3	згідно графіку навчального процесу	диф.залик
Заочна	2	3	3	згідно графіку навчального процесу	диф.залик

Програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС).

Розробник: О.М. Свінцов, д.е.н., проф.

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності:

Кишакевич Б.Ю., д.е.н., професор

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол № 7 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри Кишакевич Б.Ю.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій.

Протокол № 6 від 02 вересня 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 7 від 17 вересня 2019 р.

1. Мета проведення практики

Мета: формування в аспірантів основ науково-методичної та навчально-методичної роботи; забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності й оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу.

Завдання, що мають бути вирішені у процесі проходження аспірантами-практикантами науково-педагогічної практики:

- оволодіти основами науково-методичної та навчально-методичної роботи;
- сформулювати вміння поставити навчально-виховну мету, вибір типу, виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів та слухачів;
- ознайомитись з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

У результаті проходження науково-педагогічної практики аспірант повинен оволодіти такими компетентностями:

Загальні компетентності:

- здатність до критичного мислення та розуміння у категоріально-концептуальному вимірі широкого кола світоглядних питань та психолого-педагогічних проблем.

Фахові компетентності:

- здатність викладати фахові дисципліни зі спеціальності «Економіка»;
- здатність виявляти, формулювати та розв'язувати економічні проблеми в широкому міждисциплінарному контексті;
- здатність розробляти та використовувати сучасні інформаційні технології та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічно-соціальних процесів та в початкових цілях.

Програмні результати навчання:

- уміння знаходити необхідну інформацію з інформаційних джерел відповідно до проблеми дослідження, організовувати наукову комунікацію, використовуючи знання англійської мови, а також володіти англійським академічним письмом;
- уміння використовувати інформаційні технології для набуття та розширення знань з тематики наукових досліджень та проведенні навчальних занять;
- уміння формулювати судження про наукову комунікацію англійською мовою для встановлення продуктивних зв'язків з науковцями, викладачами вітчизняних і зарубіжних закладів освіти;
- знання соціально-психологічних особливостей роботи викладача вищої школи. Уміння структурувати та психологічно грамотно перетворювати наукові знання в навчальний матеріал, викладати фахові дисципліни зі спеціальності «Економіка» з використанням сучасних технологій навчання;
- уміння виконувати наукові дослідження за обраним напрямом, обґрунтовувати і презентувати їх результати;
- знання і розуміння актуальних проблем, новітніх досягнень і сучасних тенденцій розвитку й модернізації системи освіти в Україні та за кордоном, уміння формулювати судження про актуальні проблеми сучасної психолого-педагогічної науки.

2. Передумови для проходження практики

Проходження науково-педагогічної практики відбувається після вивчення таких дисциплін: «Актуальні проблеми сучасної педагогіки та психології», «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності», «Наукова комунікація англійською мовою», «Методи економічного аналізу».

3. Очікувані результати практики

- вміння структурувати та психологічно грамотно перетворювати наукові знання в навчальний матеріал, систематизувати навчальні та виховні задачі;
- вміння складати задачі, вправи, тести з різних тем;
- вміння поставити навчально-виховну мету, вибрати тип, вид занять, використовувати різні форми організації навчальної діяльності студентів та слухачів;
- оволодіння різними способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

4. Організація та керівництво практикою

Згідно з навчальним планом науково-педагогічна практика проводиться для аспірантів 2 року навчання. Обсяг практики становить 3 кредити (90 годин):

45 год – навчально-методична та наукова робота (вивчення досвіду провідних викладачів університету, оволодіння навичками структурування та психологічно обґрунтованого перетворення наукових знань в навчальний матеріал, відвідування та аналіз лекційних, семінарських та практичних занять, керівництво різними видами діяльності студентів, у тому числі науковою);

45 год – аудиторне навантаження (проведення лекцій та практичних занять).

Навчально-методичне керівництво науково-педагогічною практикою здійснює кафедра економіки та менеджменту.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на завідувача кафедри економіки та менеджменту.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;
- добирає дисципліни, навчальні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі слухачами, студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук про проходження практики.

Завідувач аспірантури і докторантури

- знайомить аспірантів з Положенням, формою та змістом звітної документації;
- здійснює облік проходження практики аспірантами університету.

5. Зміст практики

Зміст науково-виробничої практики регламентується нормативними документами Міністерства освіти і науки України, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, відповідає профілю підготовки фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 «Економіка» та передбачає навчальну, методичну, наукову, організаційну роботи.

Навчальна робота аспіранта-практиканта включає:

- підготовку та проведення на належному рівні не менше двох лекцій у присутності керівника практики;
- підготовку та проведення на належному рівні не менше двох практичних (семінарських, лабораторних) занять у присутності керівника практики;
- підбір і використання сучасних наочних матеріалів в процесі проведення занять (презентації, відеофільми, віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторні роботи тощо);
- розробку і використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі студентами, інших технологій навчання.

Методична робота аспірантів-практикантів включає:

- ознайомлення з організацією навчальної та методичної роботи кафедри;

- ознайомлення з освітньою програмою та робочим навчальним планом спеціальності;
- ознайомлення з навчально-методичним комплексом дисципліни;
- ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни;
- відвідування занять провідних фахівців кафедри та інституту, інших аспірантів та провів їх педагогічний аналіз;
- підбір і підготовку наочного матеріалу;
- участь у методичній роботі кафедри.

Науково-педагогічна робота аспірантів-практикантів включає такі види діяльності:

- участь у роботі кафедри;
- участь у залученні студентів до наукової роботи, підготовці та проведенні конкурсу студентських наукових робіт

Організаційна робота аспірантів-практикантів включає (один захід за вибором аспіранта):

- проведення виховного заходу зі студентами академгрупи. Тематика виховних заходів узгоджується із планом виховної роботи кураторів академгруп спеціальності;
- розробка змісту і проведення тематичних екскурсій для студентів;
- підготовка і проведення профорієнтаційного заходу згідно плану роботи кафедри.

6. Зміст та порядок оформлення звітних матеріалів

До захисту здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

- індивідуальний план проходження практики;
- відгук-характеристика керівника практики;
- портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики (у паперовому вигляді):

1) звіт про проходження практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи: перелік проведених під час практики навчальних занять, методичної роботи, виховних заходів практиканта, перелік відвіданих занять, тощо;

2) розроблені плани-конспекти відкритих залікових занять (не менше однієї лекції, двох практичних, лабораторних занять);

3) підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання, матеріали, що ілюструють використання ІКТ під час проведення занять;

4) план-конспект виховного заходу, що провів практикант.

Документація подається керівнику в строки згідно з затвердженим планом роботи.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці керівника практики.

7. Підведення підсумків практики та критерії оцінювання

Науково-педагогічна практика завершується диференційованим заліком. Оцінка науково-педагогічної практики прирівнюється до семестрової оцінки з будь-якого предмету і може бути не більшою за 100 балів. При виставленні методистом загальної оцінки з практики враховуються оцінки за усі види робіт:

- 1) характеристика організації освітнього процесу у вищій школі – 10 балів;
- 2) розробка методичного забезпечення дисциплін – 20 балів;
- 3) проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять) – 50 балів;
- 4) індивідуальна робота зі слухачами та студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями – 10 балів;
- 5) виступ зі звітом на підсумковій нараді – 10 балів.

Загальна оцінка практики є сумарною оцінкою за видами діяльності. Якщо одне із завдань оцінено у нуль балів, то й загальна оцінка із практики оцінюється в нуль балів. Загальна оцінка з науково-педагогічної практики в балах, та її еквівалент за чотирибальною шкалою виставляється в залікову відомість і залікову книжку і підписується методистом від кафедри.

Оцінювання досягнутих успіхів за науково-педагогічну практику проводиться в системі оцінювання університету, після чого переводиться в національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS відповідно до таблиці.

Шкала переведення сумарної модульної оцінки в оцінку з диференційованого заліку

Сумарна модульна оцінка (у балах)	Оцінка з диференційованого заліку	Шкала ECTS	
		Сумарна модульна оцінка	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	«відмінно»	90-100	A
75-89	«добре»	82-89	B
		75-81	C
60-74	«задовільно»	67-74	D
		60-67	E
0-59	«незадовільно»	35-59	FX
		0-34	F

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

A (90 – 100) – оцінка «відмінно» – «5» (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач, який підготував та провів на високому рівні не менше двох лекцій та практичних занять у присутності керівника практики, в процесі проведення занять аспірант використовував наочний матеріал та новітні технології навчання. Аспірант у повному обсязі ознайомився з організацією навчальної та методичної роботи кафедри, освітньою програмою та робочим навчальним планом спеціальності, навчально-методичним комплексом дисципліни, матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни, відвідав заняття провідних фахівців кафедри та інституту, інших аспірантів та провів їх педагогічний аналіз відповідно до загального плану-графіку практики. Практикант проявив ґрунтовні знання при розробці навчально-методичних матеріалів, підборі та підготовці наочного матеріалу. Демонструє високий рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи, підготовці та проведенні конкурсу студентських наукових робіт. Аспірант-практикант показав ґрунтовні знання щодо підготовки та проведення заходу зі студентами академгрупи. Практикант доповів на високому рівні доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані у повному обсязі.

B (82 – 89) – оцінка «добре» – «4» (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач, який підготував та провів на високому рівні не менше двох лекцій та практичних занять у присутності керівника практики, в процесі проведення занять аспірант використовував наочний матеріал та новітні технології навчання. Аспірант у повному обсязі ознайомився з організацією навчальної та методичної роботи кафедри, освітньою програмою та робочим навчальним планом спеціальності, навчально-методичним комплексом дисципліни, матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни, відвідав заняття провідних фахівців кафедри та інституту, інших аспірантів та провів їх педагогічний аналіз відповідно до загального плану-графіку практики. Практикант проявив хороші знання при розробці навчально-методичних матеріалів, підборі та підготовці наочного матеріалу. Демонструє необхідний рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи, підготовці та проведенні конкурсу студентських наукових робіт. Аспірант-практикант показав ґрунтовні знання щодо підготовки та проведення заходу зі студентами академгрупи. Практикант доповів на високому рівні доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані у повному обсязі.

C (75 – 81) – оцінка «добре» – «4» (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує здобувач, який підготував та провів на достатньому рівні не

менше двох лекцій та практичних занять у присутності керівника практики, в процесі проведення занять аспірант частково використовував наочний матеріал та новітні технології навчання. Аспірант у достатньому обсязі ознайомився з організацією навчальної та методичної роботи кафедри, освітньою програмою та робочим навчальним планом спеціальності, навчально-методичним комплексом дисципліни, матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни, відвідав заняття провідних фахівців кафедри та інституту, інших аспірантів та провів їх педагогічний аналіз відповідно до загального плану-графіку практики. Практикант проявив хороші знання при розробці наочно-методичних матеріалів, підборі та підготовці наочного матеріалу. Демонструє достатній рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи, підготовки та проведенні конкурсу студентських наукових робіт. Аспірант-практикант показав ґрунтовні знання щодо підготовки та проведення заходу зі студентами академгрупи. Практикант доповів на належному рівні доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані у повному обсязі.

D (67 – 74) – оцінка «задовільно» – «3» (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який підготував та провів на належному рівні дві лекції та практичні заняття у присутності керівника практики, в процесі проведення занять аспірант частково використовував наочний матеріал. Аспірант ознайомився з організацією навчальної та методичної роботи кафедри, відвідав заняття провідних фахівців кафедри та інституту, інших аспірантів відповідно до загального плану-графіку практики. Практикант проявив достатні знання при розробці наочно-методичних матеріалів, підборі та підготовці наочного матеріалу. Демонструє достатній рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи, підготовки та проведенні конкурсу студентських наукових робіт. Аспірант-практикант показав достатні знання щодо підготовки та проведення заходу зі студентами академгрупи. Практикант доповів на достатньому рівні доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані.

E (60 – 66) – оцінка «задовільно» – «3» (*виконання задовольняє мінімальні критерії*): отримує здобувач, який підготував та провів дві лекції та практичні заняття у присутності керівника практики. Аспірант ознайомився з організацією навчальної та методичної роботи кафедри, відвідав заняття провідних фахівців кафедри та інституту відповідно до загального плану-графіку практики. Практикант брав участь у розробці наочно-методичних матеріалів. Демонструє необхідний рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи. Аспірант-практикант підготував та провів захід зі студентами академгрупи. Практикант доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані.

FX (35 – 59) – оцінка «незадовільно» – «2»: отримує здобувач, який провів дві лекції та практичні заняття у присутності керівника практики. Аспірант ознайомився з організацією навчальної та методичної роботи кафедри. Практикант брав участь у розробці наочно-методичних матеріалів. Демонструє недостатній рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи. Аспірант-практикант підготував захід зі студентами академгрупи. Практикант доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані не у повному обсязі.

F (0 – 34) – оцінка «незадовільно» – «2»: отримує здобувач, який провів дві лекції та практичні заняття у присутності керівника практики. Аспірант ознайомився з організацією методичної роботи кафедри. Практикант брав участь у розробці наочно-методичних матеріалів. Демонструє недостатній рівень сформованості умінь щодо залучення студентів до наукової роботи. Аспірант-практикант провів захід зі студентами академгрупи. Практикант доповів на підсумковій нараді, щодо результатів проходження практики. Всі види робіт виконані не у повному обсязі.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ В.В.Ковальчук – К.: Видавничий Дім "Професіонал", 2004. – 206 с.

2. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник/О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.
3. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник./ І. С. П'ятницька-Позднякова – К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 115 с.
4. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика виробничої діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 310 с.

Додаткова література:

- 1) Закон України «Про освіту»
- 2) Закон України «Про вищу освіту»

Інформаційні ресурси:

- 1) <http://mon.gov.ua>
- 2) <http://onu.edu.ua>